

ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี

วันสุไลมาน แวสุหลง¹, จรุณี แก้วเอียน², นวรัตน์ ไชยมภู³

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

² รองศาสตราจารย์ (ดร.) อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ดร.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน 2) เพื่อศึกษาระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน 3) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ 4) เพื่อเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ 5) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ กับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน และ 6) เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ กับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 378 คน สุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์สัดส่วนโดยใช้ขนาดโรงเรียนคำนวณตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และใช้วิธีจับฉลากแบบไม่คืนกลับ (Sampling without Replacement) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 4 ตอน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of items Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยการวิเคราะห์ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบักได้ค่าเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีอิสระ (Independent t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) การเปรียบเทียบพหุคูณโดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Sheffe's Method) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ และ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนวุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียนพบว่า ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์การปฏิบัติงานพบว่า ภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนขนาดของโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ผลการประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า ผู้บริหารควรมีการวางแผนจัดห้องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักเรียนรวมถึงจัดวัสดุครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ และผู้บริหารควรมีการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์และสนับสนุนทรัพยากรให้ครูได้พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ ส่วนผลการประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า ผู้บริหารควรกำกับติดตาม การปฏิบัติงานสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน และ ผู้บริหารควรจัดให้มีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

*Academic Leadership and Internal Supervision of the School
Administrators under the Office of the Private Education
Commission, Pattani Province*

Wansulaiman Waesulong¹, Jarunee Kao-ian², Navarat Waichompu.³

1 Student of Master, in program Educational Administration, Faculty of Education, Yala

2 Assoc. Prof. (Dr.), in program Educational Administration, Faculty of Education, Yala

3 Asist. Prof. (Dr.), in program Educational Administration, Faculty of Education, Yala

Abstract

This research aims to 1) study the level of the academic leadership of the school administrators, 2) study the level of the internal supervision of the school administrators, 3) compare the academic leadership of the school administrators, according to the variables of genders, the highest educational degree, working experiences, and the sizes of the schools, 4) compare the internal supervision of the school administrators, according to the variables of genders, the highest educational degree, working experiences, and the sizes of the schools, 5) the relationship between the academic leadership and the internal supervision of the school administrators, and 6) propose suggestions concerning the academic leadership and the internal supervision of the school administrators under the Office of the Private Education Commission, Pattani Province. The samples of this research were 378 school administrators and teachers at the schools under the Office of the Private Education Commission, Pattani Province, selected by easy random sampling and sampling without replacement. The research tool employed in this study was the questionnaire divided into four parts. The tool has been validated its content by five experts applying the Index of item Objective Congruence: IOC scored between 0.80-1.00, and the reliability of Cronbach's Alpha Coefficient scored 0.97. The collected data were, then, analyzed and shown in percentages, frequencies, standard deviation, t-test scores, F-test with Sheffe's Method and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The research found that:

1. The academic leadership of the school administrators under the Office of the Private Education Commission, Pattani Province had overall mean score at the level of "very".

2. The internal supervision of the school administrators under the Office of the Private Education Commission, Pattani Province had overall mean score at the level of “very”.
3. The comparison of the academic leadership of the school administrators, under the Office of the Private Education Commission, Pattani Province, according to the variables of genders and working experiences had significant statistical difference at .05 while the highest educational degree and the sizes of the schools had no difference.
4. The comparison of the internal supervision of the school administrators under the Office of the Private Education Commission, Pattani Province, according to the variables of genders, the highest educational degree and working experiences had significant statistical difference at .05 while the sizes of the schools had no difference.
5. The relationship between the academic leadership and the internal supervision of the school administrators under the Office of the Private Education Commission, Pattani Province, had overall significant relation at high level with the statistic significant score level of .01.
6. The research suggestions concerning the academic leadership of the school administrators under the Office of the Private Education Commission, Pattani Province proposed that the administrators should plan the classrooms, the equipment and facilities proper to the numbers of the students. They were also suggested to provide enough supportive equipment for the teachers developing the innovative class materials for learning. In terms of the internal supervision of the school administrators under the Office of the Private Education Commission, Pattani Province, the administrators should monitor and follow up the teacher performance and supervise them from time to time continually.

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการศึกษา เป็นการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้ และปรับตัวพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ด้วย การศึกษาควรจะมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต และสอดคล้องกับสังคมในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับในฐานะผู้มีอำนาจขององค์กรจะต้องตัดสินใจดำเนินการให้แผนยุทธศาสตร์และภารกิจของสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบ มีการสร้าง คุณภาพสำหรับอนาคต และติดตามกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานอย่างจริงจัง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อการบรรลุเป้าประสงค์ทางการศึกษาของคนในชาติและสามารถยกระดับศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดทักษะการแข่งขันที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น อันเป็นแรงขับที่ ทำให้อย่างมากต่อโลกอนาคต

การจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพ ทั้งในด้านผลผลิต กระบวนการจัดการและปัจจัยต่างๆ โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาพัฒนาทั้งระบบ (Whole school Approach : WSA) บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องเป็นผู้นำ และผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย ที่ต้องมีความสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอน และการเรียนรู้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางบริบท (Context) หลากหลายนั่น เปรียบได้กับ “ผู้บริหารมืออาชีพ” จึงจะเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ที่จะทำหน้าที่สำคัญ ให้ไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์โดยการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สู่การปฏิบัติแสดงให้เห็นศักยภาพ คุณภาพเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อทิศทางการดำเนินงานตามนโยบายทางการศึกษา หากผู้บริหารมีความรู้ความสามารถสูง มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีมาตรฐานวิชาชีพก็สามารถที่จะปฏิบัติงานและดำเนินงานทางการศึกษาไปในทิศทางที่มุ่งหวังได้จนประสบความสำเร็จ มีผลต่อคุณภาพทางการศึกษาและเกี่ยวเนื่องถึงประโยชน์ส่วนรวมของบ้านเมืองและประชาชนทุกคนโดยเฉพาะนักเรียนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน (สุพล วังสินธ์, 2550 : 29-30) การจัดการศึกษาปีที่ผ่านมาสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีได้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติประจำปีงบประมาณ 2562 และได้สรุปผลการดำเนินงานด้านคุณภาพการศึกษาจาก คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (Ordinary National Educational Test ; O - NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งประกอบด้วย 4 กลุ่มสาระ คือ สาระการเรียนรู้ รายวิชา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เปรียบเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยระดับสังกัด และระดับประเทศ พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำกว่าระดับสังกัด 13.89 และระดับประเทศ 9.73 และคะแนน

เฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดี (Ordinary National Educational Test ; O - NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย 4 กลุ่มสาระ คือ สาระการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เปรียบเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยระดับสังกัด และระดับประเทศ พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำกว่าระดับสังกัด 7.52 และระดับประเทศ 7.08 และคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดี (Ordinary National Educational Test ; O - NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย 5 กลุ่มสาระ คือ สาระการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เปรียบเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยระดับสังกัด และระดับประเทศ พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำกว่าระดับสังกัด 7.54 และระดับประเทศ 8.11 ซึ่งให้เห็นว่า ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทุกรายวิชาควรได้รับการปรับปรุง (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี, 2562) นอกจากนี้ปัญหาด้านวิชาการทางการดำเนินการตามกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี 1) ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน พบว่า บุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญขาดความรู้ความเข้าใจและไม่ค่อยให้ความร่วมมือ 2) ด้านการกำหนดทิศทางของโรงเรียนพบว่า การกำหนดทิศทางของโรงเรียนยังไม่ชัดเจน ขาดงบประมาณในการสนับสนุน 3) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียนพบว่า ไม่มีการระดมความคิดของผู้มีส่วนร่วม และการกำหนดกลยุทธ์ไม่ชัดเจน 4) ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน พบว่า การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียนไม่เป็นไปตามกลยุทธ์ที่กำหนดหรือปฏิบัติได้น้อย ทำให้การดำเนินงานขาดประสิทธิภาพ 5) ด้านการดำเนินการควบคุม ติดตามและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน พบว่า บางครั้งข้อมูลไม่เที่ยงตรง ไม่ชัดเจน ขาดเครื่องมือและบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้วย ดังนั้นผู้บริหารควรมีการตรวจสอบติดตามงานอยู่เสมอ มีปฏิทินในการควบคุม ติดตามและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน และมีการนำเสนอรายงานสรุปการปฏิบัติงานเป็นภาพรวมของโรงเรียนให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ (ชาลีฮะ สาแล, 2558 : 5-6)

จากเหตุผลและสภาพปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ซึ่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมไปถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้นำไปใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตลอดจน การกำหนดยุทธศาสตร์และกลวิธีที่จะนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานคุณภาพภายในของโรงเรียน และการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อศึกษาระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่
4. เพื่อเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ กับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
6. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ กับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้นำที่แสดงออกในรูปของกระบวนการความสามารถในการนำหรือภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมกลุ่ม เป็นการผสมผสานคุณลักษณะต่างๆ ของผู้นำที่ช่วยสามารถจูงใจบุคคลอื่นให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ เป็นการใช้อำนาจทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือการมีอิทธิพลต่อกลุ่มที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มทำตามที่ต้องการ เป็นสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตามซึ่งผู้นำใช้อิทธิพลต่อพฤติกรรมของกลุ่ม และเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง คุณลักษณะและบทบาทของผู้บริหารที่แสดงถึงความเป็นผู้นำทางวิชาการสามารถโน้มน้าวจูงใจครู เกิดความตระหนักในการรวมพลัง และประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนา และบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) การนิเทศการศึกษา 2) การบริหารจัดการหลักสูตร 3) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) การสนับสนุนทรัพยากรพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 5) การพัฒนาวิชาชีพ และ 6) การวัดประเมินผล
3. การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการสนับสนุน ช่วยเหลือโดยมีขั้นตอนและกระบวนการภายใต้การประสานสัมพันธ์อันดีร่วมมือต่อกันที่ขับเคลื่อน โดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และครู ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดต่อการเรียนของนักเรียนทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญาให้เต็ม ตามวัย และศักยภาพ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) สภาพปัจจุบัน และความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การ

สร้างสื่อ และเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ 4) การปฏิบัติการนิเทศภายใน และ 5) การประเมินผลการนิเทศ และการรายงานผล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 6,752 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 378 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Simple) โดยใช้สูตร ยามาเน่ (Yamane) สุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์สัดส่วนโดยใช้ขนาดโรงเรียนคำนวณตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และใช้วิธีจับฉลากแบบไม่คืนกลับ (Sampling without Replacement)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) การนิเทศการศึกษา 2) การบริหารจัดการหลักสูตร 3) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) การสนับสนุนทรัพยากรพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 5) การพัฒนาวิชาชีพ และ 6) การวัดประเมินผล

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) สภาพปัจจุบัน และความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การสร้างสื่อ และเครื่องมือในการนิเทศ 4) การปฏิบัติการนิเทศภายใน 5) การประเมินผลการนิเทศ และการรายงานผล

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ กับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ในการขออนุญาตให้ผู้บริหารโรงเรียนตอบแบบสอบถาม

2. ขอหนังสือจากสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัย ดำเนินการเก็บด้วยตัวเองบางส่วน และนำไปส่งตัวแทนครูแกนนำของโรงเรียนเพื่อช่วยดำเนินการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วดำเนินการเก็บคืนภายใน 2 สัปดาห์

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากโรงเรียน และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 100

4. ทำงานวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปของตารางประกอบคำอธิบายได้ตาราง

2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยายโดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามความคิดของเบสต์ (Beast, 1977 : 531)

3. วิเคราะห์การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยายโดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามความคิดของเบสต์ (Beast, 1977 : 531)

4. วิเคราะห์ค่า t-test โดยเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา

5. วิเคราะห์ค่า t-test โดยเปรียบเทียบระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา

6. วิเคราะห์ค่า F-test โดยเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ประสิทธิภาพการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่

7. วิเคราะห์ค่า F-test โดยเปรียบเทียบระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่

8. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ กับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

9. ประมวลข้อเสนอแนะ ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี นำมาวิเคราะห์เนื้อหา โดยการประมวลความคิดเห็น และนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหารและครูส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.90 ส่วนใหญ่มีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 82.00 มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 - 10 ปี ร้อยละ 48.10 และ ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อยกว่า 300 คน ร้อยละ 43.70

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดย ภาพรวม และรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการ จัดการเรียนรู้อ ด้านการสนับสนุนทรัพยากรพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผล ด้านการบริหารจัดการ หลักสูตร ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ

3. การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ด้านสภาพปัจจุบัน และความต้องการ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติกรนิเทศภายใน ด้านการสร้างสื่อ และเครื่องมือ ในการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ และการรายงานตามลำดับ

4. ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ และ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนวุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียนพบว่า ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์การปฏิบัติงานพบว่า ภาพรวมมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนขนาดของโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

6. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ กับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับสูง ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. ผลการประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า ผู้บริหารควรมีการวางแผนจัดห้องให้เหมาะสมและสอดคล้อง กับจำนวนนักเรียนรวมถึงจัดวัสดุครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ และผู้บริหารควรมีการจัดหา

พัสดุครุภัณฑ์และสนับสนุนทรัพยากรให้ครูได้พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ ส่วนผลการประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีพบว่า ผู้บริหารควรกำกับติดตาม การปฏิบัติงานสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน และ ผู้บริหารควรจัดให้มีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ การนิเทศการศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตรการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การสนับสนุนทรัพยากรพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การพัฒนาวิชาชีพ และการวัดประเมินผล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภลักษณ์ ลิขิตคุณากร (2560 : 137) ได้ศึกษาการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ สภาพปัจจุบัน และความต้องการ การวางแผนการนิเทศ การสร้างสื่อ และเครื่องมือในการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศภายใน และ การประเมินผลการนิเทศ และการรายงานโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา ตวนสุหลง (2556 : 112) ได้ศึกษาเรื่อง การนิเทศการจัดการเรียนการสอนปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมค่ายปฐมวัยสำหรับครู โดยใช้กิจกรรมค่ายปฐมวัยสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ กับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี พบว่า ภาพรวมภาวะผู้นำทางวิชาการ กับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนพร ศิลาวงษ์ (2556 : 64 - 65) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1พบว่า โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ กับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งผู้บริหารควรเพิ่มระดับการปฏิบัติให้มากขึ้น ดังนี้

1.1 ผู้บริหารควรมีการวางแผนจัดห้องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักเรียนรวมถึงจัดวัสดุ ครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ

1.2 ผู้บริหารควรมีการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์และสนับสนุนทรัพยากรให้ครูได้พัฒนาสื่อและนวัตกรรม การเรียนรู้

1.3 ผู้บริหารควรกำกับติดตาม การปฏิบัติงานสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน

1.4 ผู้บริหารควรจัดให้มีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ครั้งต่อไป

1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารควรนำผลการ นิเทศ ติดตาม มาใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ

1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ผู้บริหารควรมีการ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหาร ควรมีการวางแผนจัดห้องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักเรียนรวมถึงจัดวัสดุครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ด้วยความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.จรรณี แก้วเอียน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวรรตน์ ไชยมพู่ ที่ได้เมตตา กรุณา ตรวจสอบ แก้ไข เสนอแนะ และติดตามความก้าวหน้า รวมทั้งชี้แจงข้อมูลทางด้าน วิชาการ ตลอดจนให้ความเอาใจใส่ในการปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของ เครื่องมือการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด ปัตตานี ที่กรุณาให้ความร่วมมือ และเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามจนครบตามกลุ่มเป้าหมาย ขอขอบพระคุณ ครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเพื่อนครู ครอบครัวที่คอย สนับสนุน และให้กำลังใจในการวิจัย ผู้วิจัยขอมอบความดีทั้งหมดนี้แก่ผู้ที่มีส่วนร่วม และถือเป็นประโยชน์ สำหรับหน่วยงานหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่สนใจศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

- จรูญี แก้วเอียน. (2557) **เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา : กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ** [พิมพ์ครั้งที่ 2] คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- ธารทิพย์ ดำยศ (2561). **การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- ผ่องศรี วาณิชยศุภวงศ. (2550). **เอกสารคำสอน ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 4). ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- พัฒนพร ศิลาวงษ. (2556). **ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1.** การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มารีน่า สะนี. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลากรณีศึกษา.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- ยุพิน ยืนยง. (2553). **การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูเขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- รัตนา ทวนสุหลง. (2556). **การนิเทศการจัดการเรียนการสอนปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมกายปฐมวัยสำหรับครู. ยะลา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2.**
- วัชรรา เลาเรียนดี. (2550). **การนิเทศการสอน. นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- วัชรรา เลาเรียนดี. (2553). **การนิเทศการสอน** (พิมพ์ครั้งที่ 7). นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรรา เลาเรียนดี. (2554). **การนิเทศการสอน (Supervision Instruction). นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**
- วัชรรา เลาเรียนดี. (2556) **ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช. นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- ศุภลักษณ์ ลิ้มหิณการ (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี**

